

TIETOISET ELÄMYKSET OVAT KODATTUA AIVOINFORMAATIOTA

Simo Hemilä
(simo.hemila@welho.com)

Luonnonfilosofian seura 12. 11. 2013

Käsittelen tietoisia elämyksiä informaation kannalta

Mitä on olemassa?

Materiaalinen maailma: Esineitä, aaltoja, voimia, kenttiä.

Elämysten maailma, tietoiset elämykset:

Aistimukset, tunteet, tahtoelämykset, kognitiiviset elämykset.

Ne eivät ole materiaalisen maailman objekteja, eivät ole aivoissa.

Sekä aivojen hermoverkko että elämykset sisältävät informaatiota.

Kaksi perusoletusta:

1. Kaikki ruumiilliset aktiviteetit aiheutuvat aivotoiminnoista tai muista **materiaalisista** vaikutuksista (fysiikan neljä vuorovaikutusta).

Kaksi perusoletusta:

1. Kaikki ruumiilliset aktiviteetit aiheutuvat aivotoiminnoista tai muista **materiaalisista** vaikutuksista (fysiikan neljä vuorovaikutusta).
2. Aivot voivat “kutsua esiin” tietoisia elämyksiä (von Wright).
Tietoiset elämykset ovat subjektiivisia, yksityisiä.
Elämyksiä virittävä prosessi ei ole fysikaalinen.
Vain elämyksen hermokorrelaatioita voidaan tutkia fysiologiassa

Tietoisen havainnon tai aktin kuvaus on dualistinen:

- 1: Tapahtuman elämyksellinen, tietoinen kuvaus
- 2: Saman tapahtuman hermofysiologinen kuvaus.

Tietoisen havainnon tai aktin kuvaus on dualistinen:

- 1: Tapahtuman elämyksellinen, tietoinen kuvaus
- 2: Saman tapahtuman hermofysiologinen kuvaus.

Kun kyseessä on saman tapahtuman kuvaukset, näillä kuvauksilla on sama informaation sisältö.

Siis voin sanoa, että toimintani aiheutui tietoisesta päätöksestäni, vaikka toimintani kausaalisenä syynä olivat aivojen lähettämät hermoimpulssit.

Aivojen kolme informaatiotasoa:

1. **Esilläoleva informaatio:** sama kuin senhetkisen tietoisien elämyksen informaatio.
2. **Esillesaatava informaatio:** hermoverkon muistipiireissä oleva informaatio, joka voidaan tuoda tietoisuuteen.
3. **Piiloinformaatio:** aivojen informaatio, jota ei voi saada tietoisuuteen. Joskus piiloinformaatio vaikuttaa ratkaisevasti käyttäytymiseen.

Elämys sisältää havainnon tai aktin informaation **koodattuna, koodausvälineinä qualia.**

Kolmen verkkokalvon tappityypin ärsytystaso koodautuu koettuna trikromaattisena värielämyksenä. Samoinhan tietokoneen muistin JPG-kuva (pikselit) koodataan monitorille värivaloina.

Eri haju- ja makureseptorien ainutlaatuinen ärsytysjakautuma koodataan spesifisenä tuoksuna ja makuna.

Tapahtuman tai esineen positiivinen tai negatiivinen arvo yksilön elämän ja suvunjatkumisen kannalta koodataan miellyttävänä tai epämiellyttävänä elämyksenä.

Kipuelämykset

“Kudosvaurioaistimme” perustuu kipureseptoreihin. Niiden aikaansaama aivojen ärsytystila aikaansaa tarvittavan ruumiillisen aktin kudoksen vaurion välttämiseksi, mutta myös kutsuu esiin kipuelämyksen. Koska elämys ei liikuta lihaksia aksioman 1 mukaan, kipu tuntuu tarpeettomalta!

Kipuelämykset

“Kudosvaurioaistimme” perustuu kipureseptoreihin. Niiden aikaansaama aivojen ärsytystila aikaansaa tarvittavan ruumiillisen aktin kudosisvaurion välttämiseksi, mutta myös kutsuu esiin kipuelämyksen. Koska elämys ei liikuta lihaksia aksioman 1 mukaan, kipu tuntuu tarpeettomalta!

Tarvitsemme **tietoisia** valintoja; siedämmehän kipua, jos katsomme aktin tarpeelliseksi. Siis kipureseptorien tieto kudosisvaurioriskistä on tuotava tietoisuuteen. Tämä tieto koodautuu luonnollisesti epämiellyttäväksi aistimukseksi.

Krooninen kipu on hyödytön, fysiologinen toimintavirhe.

Aivot

Silmät ja korvat

Tiedon käsittely, tallennus

Puhe tai kirjoitus ja
vastaanottajan korvat, silmät

Elämyksiä virittävä prosessi

Elämykset: niiden informaatio
on aivoinformaation kopio

Tietoisuus ei lähetä
informaatiota aivoihin

Tietokone

Kamera ja mikrofoni, USB-liitin

Tiedon käsittely, tallennus

Internet

Monitoriyhteys

Monitorin näyttö: sen informaatio
on tietokoneinformaation kopio

Monitori ei lähetä kuvien/tekstin
informaatiota tietokoneelle

Johtopäätöksiä

1. Aivoissa oleva **esillesaatava informaatio** sisältää tietoisia akteja ohjaavan maailmanmallin. Aivot myös **kutsuvat esiin** tietoiset elämykset. Tämä elämyksiä virittävä prosessi ei ole fysikaalinen.
2. Tapahtuman sisäinen kuvaus hermoverkossa ja saman tapahtuman elämyksellinen kuvaus sisältävät saman informaation. Tietoisien aktin **kausaallinen syy** (cause) on motoneuronien aktiivisuus, ja sen elämyksellinen **peruste** (reason) on tietoinen päätös ja sen tietoinen toteutus.
3. Kun aivoinformaatio kutsutaan esiin elämykseksi, se on sopivasti koodattu (qualia).